

Transgender personen in België

die een wijziging van de officiële geslachtsvermelding aanvragen – 2019

Gegevens uit het Rijksregister

(1 januari 1993 t.e.m. 30 september 2019)

Wanneer een persoon bij de burgerlijke stand een wijziging van de geslachtsvermelding op de identiteitskaart aanvraagt, wordt dit geregistreerd door het Rijksregister. Op die manier kan er jaarlijks een overzicht worden gemaakt van het aantal wijzigingen in de officiële geslachtsvermelding in België. In dit webdocument worden de data gepresenteerd naar geslacht zoals geregistreerd bij geboorte, leeftijd, burgerlijke staat en regio.

Op 25 juni 2017 werd er een nieuwe wet aangenomen, de *'Wet tot hervorming van regelingen inzake transgenders wat de vermelding van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akten van de burgerlijke stand en de gevolgen hiervan betreft'*. De wet werd van kracht op 1 januari 2018. Het is nu niet langer nodig om medische ingrepen te ondergaan om de M of V in de geboortekte te laten wijzigen. Onomkeerbare sterilisatie, chirurgie en het oordeel van een psychiater zijn niet langer vereist. Uitgangspunt van de nieuwe wet is zelfbeschikking. Uit de cijfers van het Rijksregister bleek vorig jaar al dat de impact van deze nieuwe wetgeving op het aantal wijzigingen bijzonder groot is. Het aantal wijzigingen in geslachtsvermelding piekte enorm. Het aantal wijzigingen is in 2019 iets minder groot. De sterke verschuivingen in het profiel van de aanvragers worden dit jaar bevestigd.

Om de impact van de wetgeving goed in beeld te brengen wordt in de tweede paragraaf het profiel van de transgender personen die een wijziging in de registratie aanvroegen binnen de huidige regeling vergeleken met dat van de personen die in het verleden gebruik maakten van de wet van 10 mei 2007 inzake transseksualiteit en met dat van de personen die vóór die wetgeving een wijziging aanvroegen via de rechtbank. In de eerste paragraaf worden de globale cijfers weergegeven voor de periode 1993 tot eind september 2019.

Hoewel de nieuwe wetgeving het voor transgender personen veel gemakkelijker maakt om hun officieel geslacht in overeenstemming te brengen met hun sociaal geslacht, kan er niet van uitgegaan worden dat deze cijfers betrekking zouden hebben op het totale aantal transgender personen in België. Daar bestaan geen officiële cijfers over. De cijfers in deze publicatie geven enkel weer hoeveel personen de officiële geslachtsvermelding op hun identiteitskaart lieten wijzigen.

Meer informatie over de wetgeving vindt u op de [website van het Instituut](#).

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werkt voor dit jaarlijks cijferoverzicht samen met het Rijksregister. Mits een correcte bronvermelding mogen deze gegevens gebruikt worden. Omwille van de privacy van de betrokken personen, geeft het Rijksregister nooit individuele gegevens door.

1. Globale cijfers

1.1. Aantal en aandeel

In de periode van januari 1993 tot en met 30 september 2019 hebben er in België 2.193 personen de officiële geslachtsvermelding van laten aanpassen. In 60% van de gevallen betrof het wijzigingen van man naar vrouw (transvrouw), in 40% van vrouw naar man (transman). Deze verhouding was jarenlang twee derde tegenover een derde, maar verschuift nu ten voordele van de transmannen. Van januari tot september 2019 was de verhouding in de aanvragen zelfs gelijk: 191 transmannen en 190 transvrouwen lieten in deze periode hun officiële geslachtsvermelding wijzigen.

**Tabel 1.1: Aantal wijzingen van de officiële geslachtsvermelding naar geboortegeslacht
(1993 – september 2019)**

	Aantal	Aandeel
Transvrouw	1 312	60%
Transman	881	40%
Totaal	2 193	100%

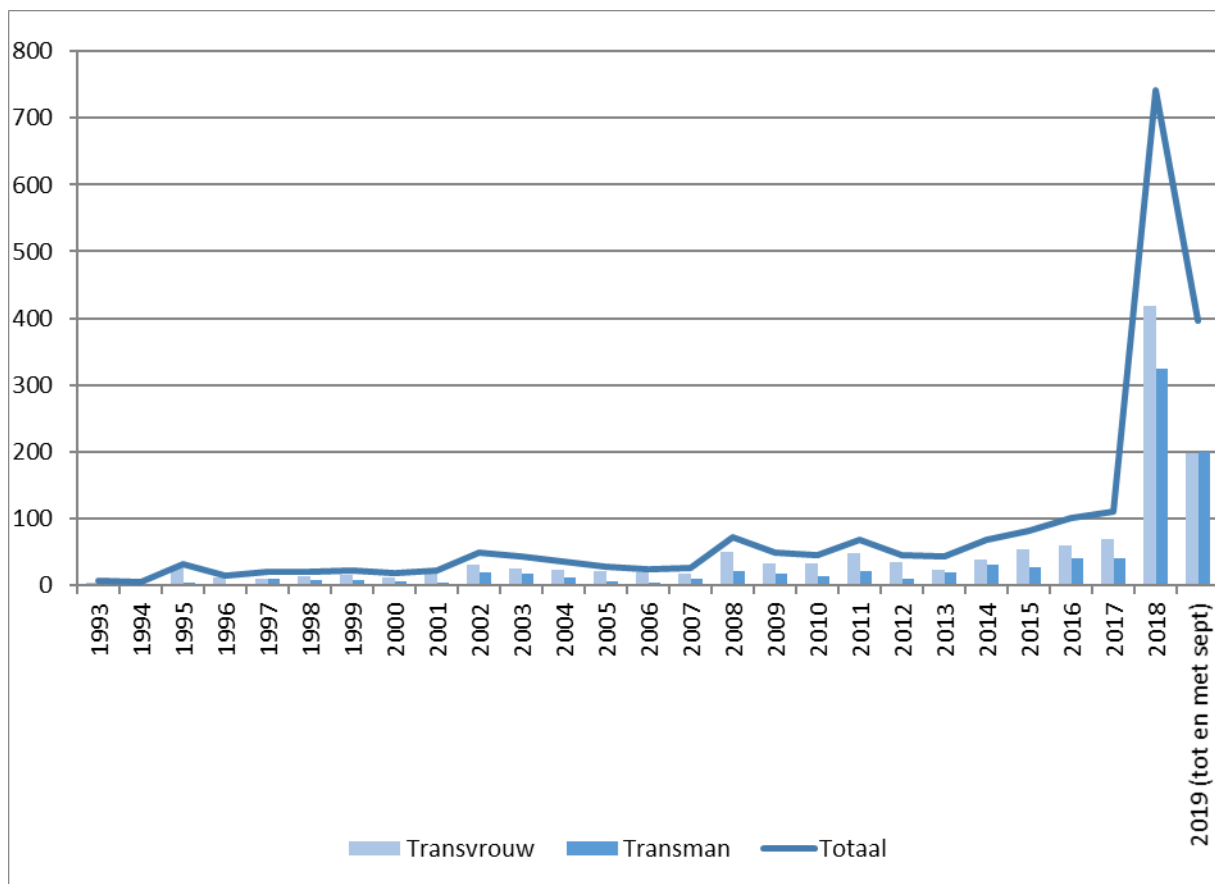
Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.2. Evolutie

De inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving heeft het aantal aanvragen op korte tijd enorm doen toenemen. Over de jaren heen bestond er al een stijgende tendens.

2018 wordt gekenmerkt door een enorme piek. De cijfers van 2019 hebben maar betrekking op de eerste drie trimesters. Als de aantallen geëxtrapoleerd worden naar de laatste trimester, zou het totaal op een 530-tal nieuwe registraties komen. Dat is een stuk minder dan de 742 wijzigingen in 2018, maar nog altijd meer dan vijf maal meer dan in 2016.

Grafiek 1.1: Evolutie in het aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding (1993 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

De piek van 2008 kan worden verklaard door de toenmalige wijziging in de wetgeving. In 2007 trad immers de wet in werking waardoor een wijziging in de officiële geslachtsvermelding een administratieve aangelegenheid werd. Daarvoor was het nodig om een omslachtige en onzekere procedure op te starten via de rechter. Een aantal transgender personen heeft daar toen zeker op gewacht.

Dat was in 2018 ook het geval. Bovendien werden de strikte medische voorwaarden geschrapt, waardoor de toegang tot de procedure in principe voor iedereen gegarandeerd is. De volgende jaren moet nog blijken of het aantal aanvragen zich op een hoog niveau stabiliseert.

**Tabel 1.2: Evolutie in het aantal wijzingen van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – september 2019)**

Aantallen per jaar naar geslacht			
	Transvrouw	Transman	Totaal
1993	5	1	6
1994	4	1	5
1995	27	5	32
1996	11	3	14
1997	10	10	20
1998	13	8	21
1999	15	8	23
2000	12	6	18
2001	18	4	22
2002	30	19	49
2003	26	18	44
2004	23	12	35
2005	22	6	28
2006	19	5	24
2007	17	10	27
2008	51	22	73
2009	32	18	50
2010	33	13	46
2011	48	21	69
2012	35	10	45
2013	24	20	44
2014	38	30	68
2015	54	27	81
2016	60	40	100

2017	69	41	110
2018	418	324	742
2019 (tot en met sept.)	198	199	397
Totaal	1312	881	2193

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.3. Leeftijd

Transgender personen die de overgang maken van vrouw naar man (transmannen) zijn doorgaans jonger dan omgekeerd; gemiddeld zijn ze 27,6 jaar op het moment dat de wijziging in hun geslachtsvermelding officieel geregistreerd wordt. Bij transgender personen die de overgang maken van man naar vrouw (transvrouwen) is de gemiddelde leeftijd 37,6 jaar. Door de sterke toename van het aantal jongere aanvragers zijn de beide gemiddelden gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren.

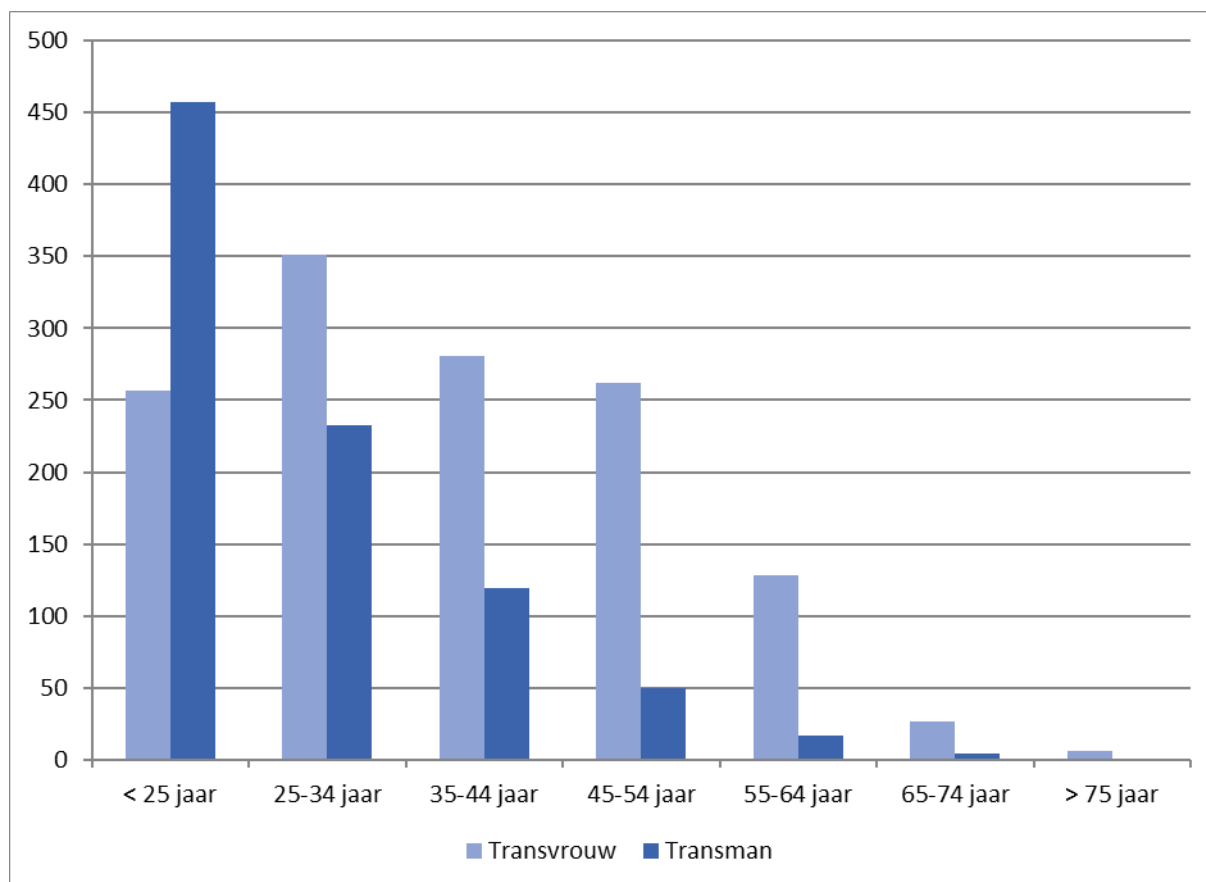
In deze jongste categorie is er een groot overwicht van transmannen. Dit is de enige leeftijdscategorie waar dit het geval is.

Tabel 1.3: Aantallen en verdeling naar leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding (1993 – september 2019)

	Aantallen			Aandeel	
	Trans-vrouw	Trans-man	Totaal	Trans-vrouw	Trans-man
< 25 jaar	257	457	714	36%	64%
25-34 jaar	351	233	584	60%	40%
35-44 jaar	281	119	400	70%	30%
45-54 jaar	262	50	312	84%	16%
55-64 jaar	128	17	145	88%	12%
65-74 jaar	27	4	31	87%	13%
> 75 jaar	6	1	7	86%	14%
Totaal	1 312	881	2 193	60%	40%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Grafiek 1.2: Aantallen naar leeftijd op het ogenblik van de wijzing van de officiële
geslachtsvermelding (1993 – september 2019)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Tabel 1.4: Gemiddelde leeftijd op het ogenblik van de wijzing van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – september 2019)**

Transvrouw	Transman	Totaal
37,6	27,6	34,9

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.4. Burgerlijke staat

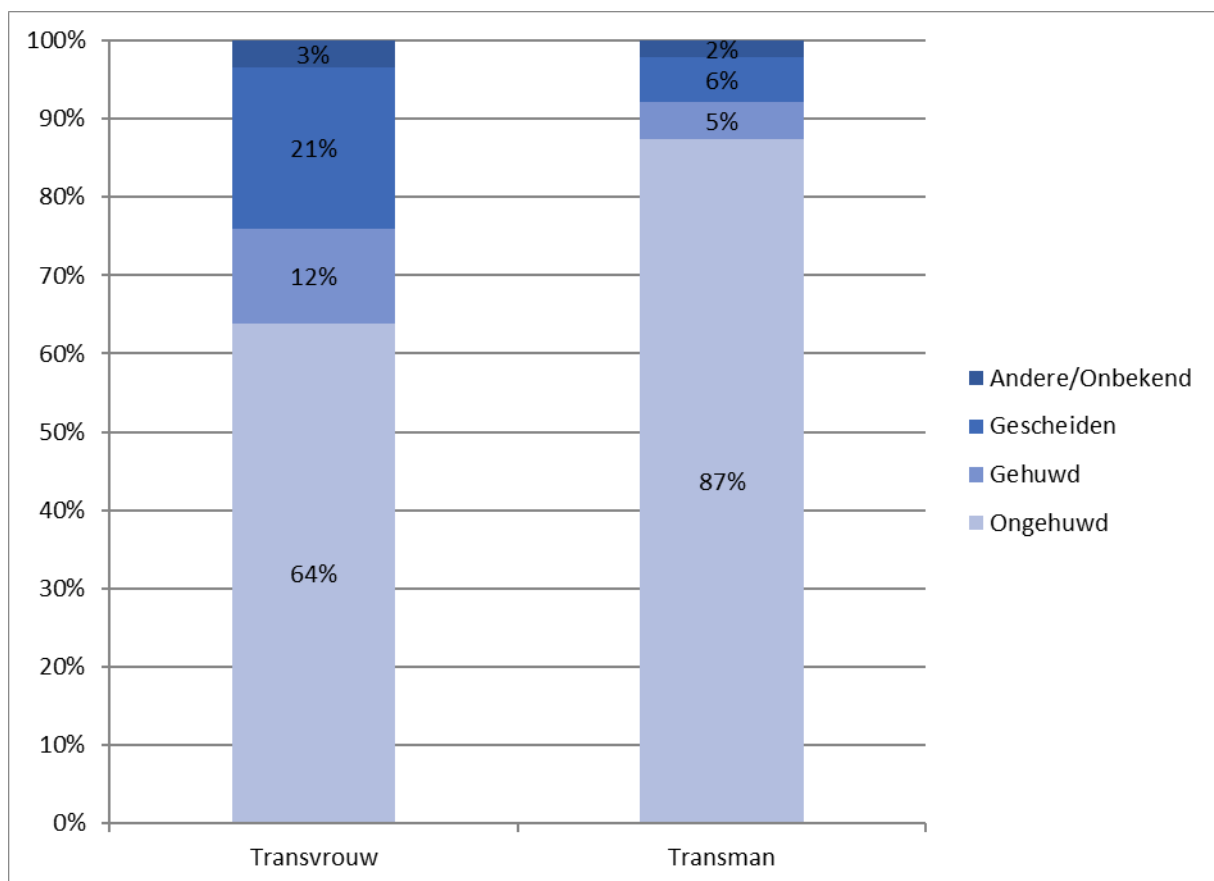
De meerderheid van de transgender personen is ongehuwd op het ogenblik van de wijzing van de geslachtsvermelding. Dat is zeker zo voor de transgender personen die de overgang maken van

vrouw naar man: 87% van hen is ongehuwd. Van de personen die de overgang maken van man naar vrouw is 64% ongehuwd.

Door de goedkeuring van de wet op het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht in 2003 kunnen personen die hun geslachtsvermelding officieel laten wijzigen, gehuwd blijven met dezelfde persoon als tevoren. Tot dan moesten gehuwde personen die dit wensten, eerst uit de echt scheiden, een huwelijk werd immers nietig bij een wijziging in de officiële geslachtsvermelding van één van beide partners.

De overgrote meerderheid van zowel de gehuwde als de gescheiden transgender personen zijn transvrouwen (79% van de gehuwde transgender personen en 84% van de gescheiden transgender personen).

Grafiek 1.3: Burgerlijke staat op het ogenblik van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding (1993 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Tabel 1.5: Burgerlijke staat op het ogenblik van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – september 2019)**

	Aantallen		Verdeling	
	Transvrouw	Transman	Transvrouw	Transman
Ongehuwd	837	770	63,8%	87,4%
Gehuwd	160	42	12,2%	4,8%
Nietigverklaring van het huwelijk	3	3	0,2%	0,3%
Weduwe/weduwnaar	16	4	1,2%	0,5%
Gescheiden	270	51	20,6%	5,8%
Onbekend	26	11	2,0%	1,2%
Totaal	1 312	881	100,0%	100,0%

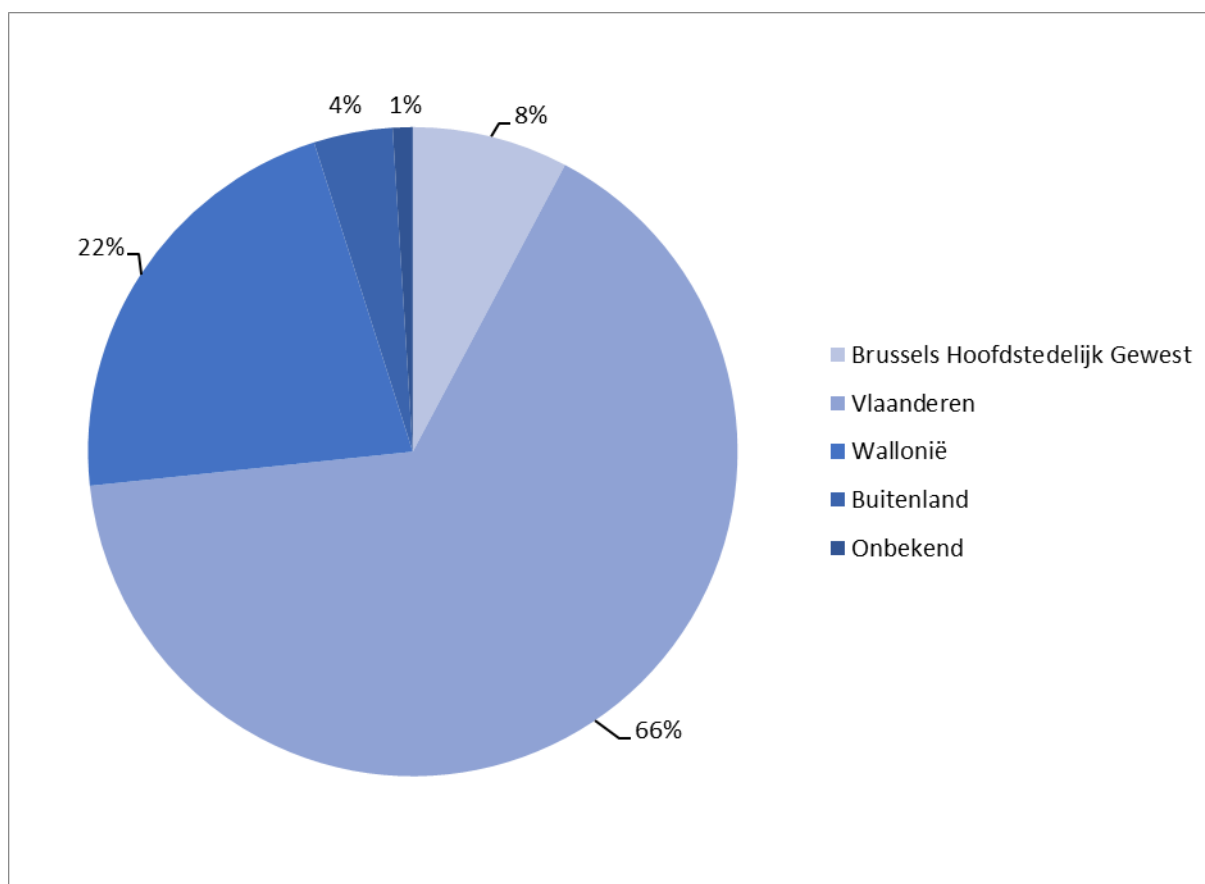
Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.5 Regio

Tot 2017 was er weinig verschil in de verdeling over de regio's tussen transmannen en transvrouwen. Met de invoering van de nieuwe wetgeving verschuiven de cijfers. In verhouding zijn er meer transmannen in Vlaanderen. In Brussel en Wallonië blijft de verhouding twee derde transvrouwen tegenover één derde transmannen. In Vlaanderen ligt die verhouding inmiddels op vier op zeven transvrouwen tegenover drie op zeven transmannen.

In vergelijking met de bevolkingsaantallen in de verschillende regio's, is Vlaanderen duidelijk oververtegenwoordigd in deze cijfers en Wallonië sterk ondervertegenwoordigd. Vlaanderen tekende met 58% van de Belgische bevolking, 66% van de wijzigingen in geslachtsvermelding op. Wallonië is goed voor 32% van de bevolking, maar registreert slechts 22% van de wijzigingen.

**Grafiek 1.4: Verdeling wijzig van de officiële geslachtsvermelding naar regio
(1993 – september 2019)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Tabel 1.6: Aantallen en verdeling wijzig van de officiële geslachtsvermelding naar regio
(1993 - september 2019)**

	Aantallen		Aandeel		
	Trans-vrouw	Trans-man	Trans-vrouw	Trans-man	Totaal
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	114	58	66%	34%	100%
Vlaams Gewest	838	614	58%	42%	100%
Waals Gewest	311	171	65%	35%	100%
Buitenland	37	28	43%	32%	100%

Onbekend	12	10	55%	45%	100%
Totaal	1 312	881	60%	40%	100%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

2. De impact van de nieuwe wetgeving

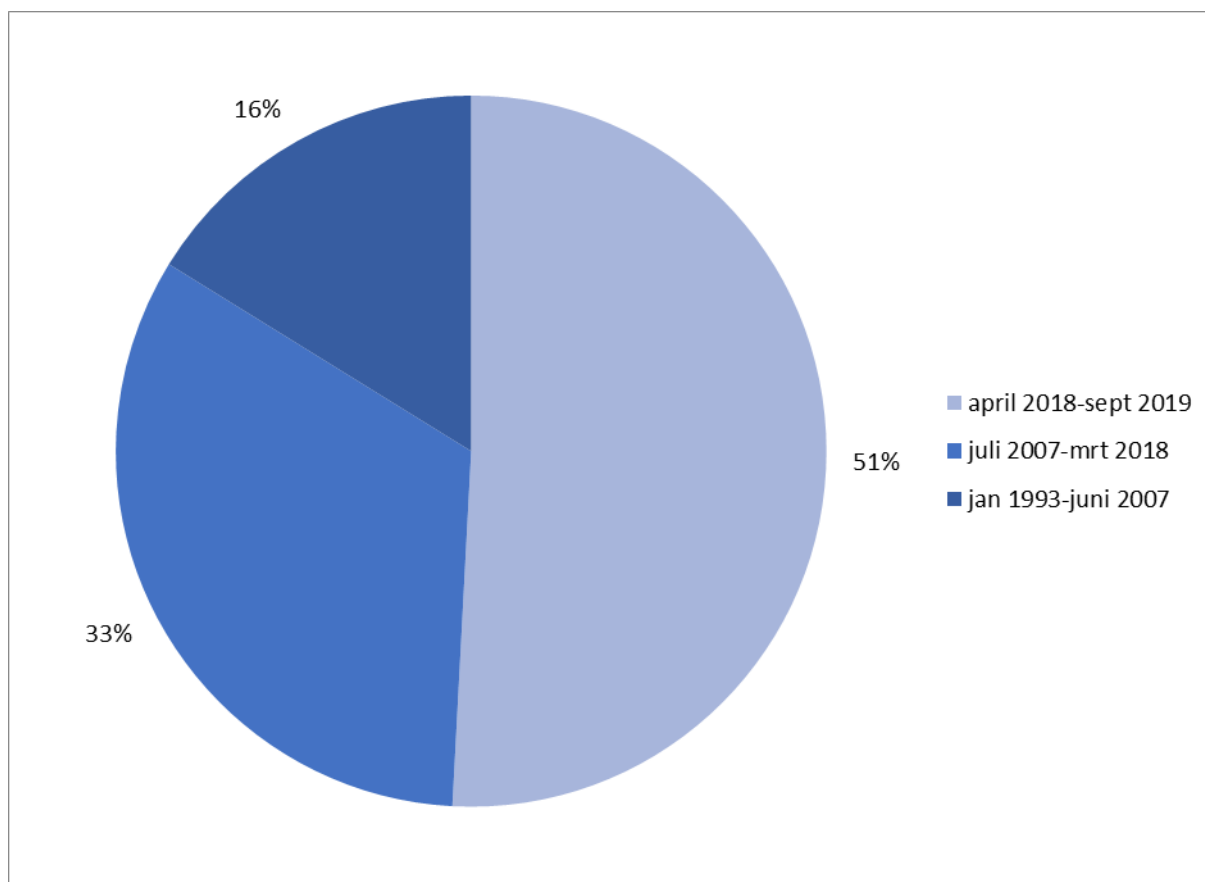
2.1 Vergelijking registratieperiodes

Eind 2017 waren er in België 1.054 personen die een geslachtswijziging hadden laten registreren. Eind september van dit jaar waren dat er in het totaal 2.193. Dat wil zeggen dat de helft van alle wijzigingen in geslachtsregistratie dateren van na de invoering van de nieuwe wetgeving. Omdat in de nieuwe procedure een wachttijd van minstens drie maanden is ingebouwd, moet er in feite gerekend worden vanaf april 2018. Van april 2018 tot eind september 2019 zijn er evenveel wijzigingen geregistreerd als in de voorbije 25 jaar samen.

In de onderstaande cijfers werden drie registratieperiodes onderscheiden: ten eerste van januari 1993 tot en met juni 2007, toen een wijziging moest worden bekrachtigd door een rechter; ten tweede van juli 2007 tot en met maart 2018 toen een wijziging in principe een eenvoudige administratieve procedure was, maar er strikte medische voorwaarden golden; en ten derde vanaf april 2018, waar het uitgangspunt zelfbeschikking is en de medische voorwaarden werden geschrapt.

De wijzigingen in geslachtsvermeldingen van april 2018 tot september 2019 maken 51% uit van het totaal.

Grafiek 2.1: Aandeel wijzingen van de officiële geslachtsvermelding naar registratieperiode (1993 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

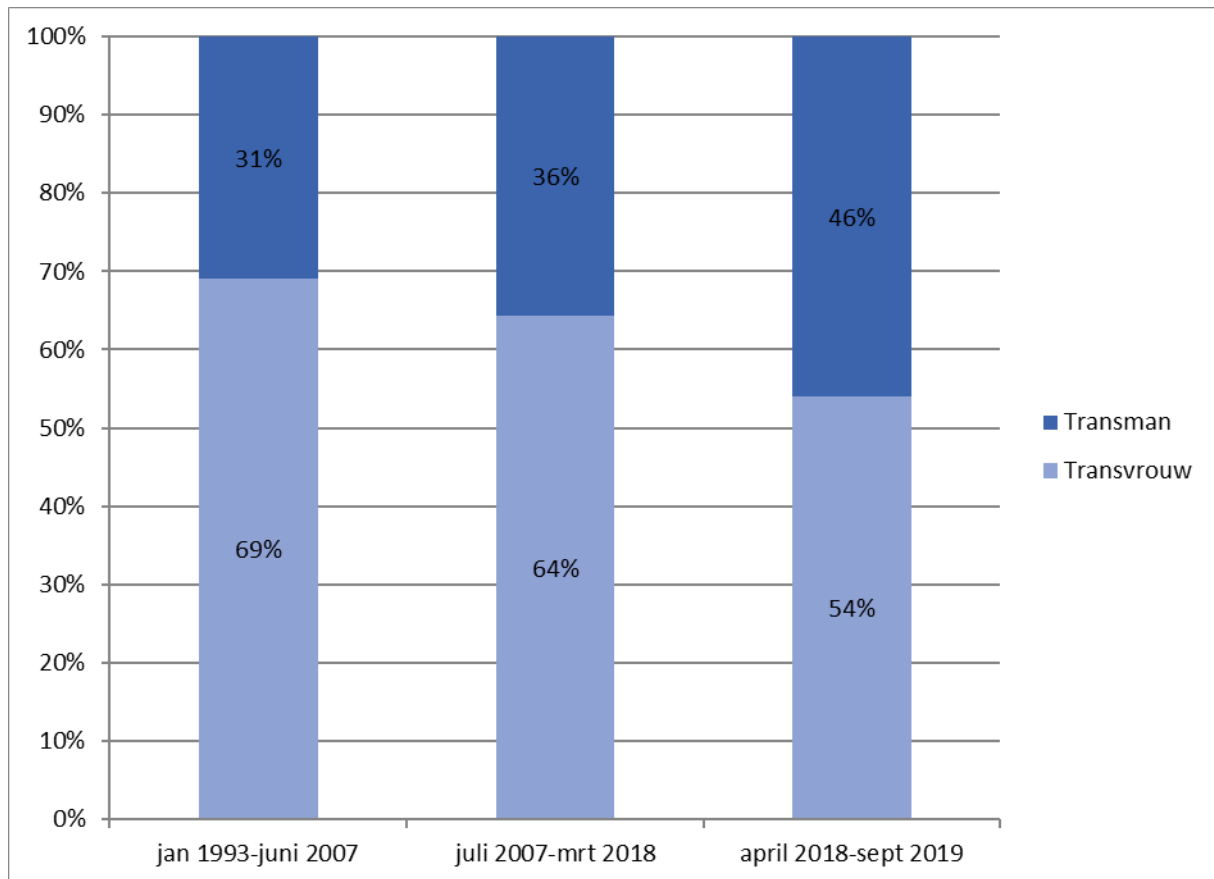
Tabel 2.1: Aandeel en aandeel wijzingen van de officiële geslachtsvermelding naar registratieperiode (1993 – september 2019)

	Aantallen			Aandeel	
	Trans-vrouw	Trans-man	Totaal	Trans-vrouw	Trans-man
jan 1993-juni 2007	245	110	355	69%	31%
juli 2007-mrt 2018	465	258	723	64%	36%
apr 2018-sept 2019	602	513	1115	54%	46%
Totaal	1312	881	2193	60%	40%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

Het aandeel transmannen wordt groter naarmate de procedure eenvoudiger wordt. Van de recentste periode heeft 46% van de wijzigingen betrekking op transmannen. In de eerste periode was dat 31%, tussen 2007 en 2018 was dat 36%.

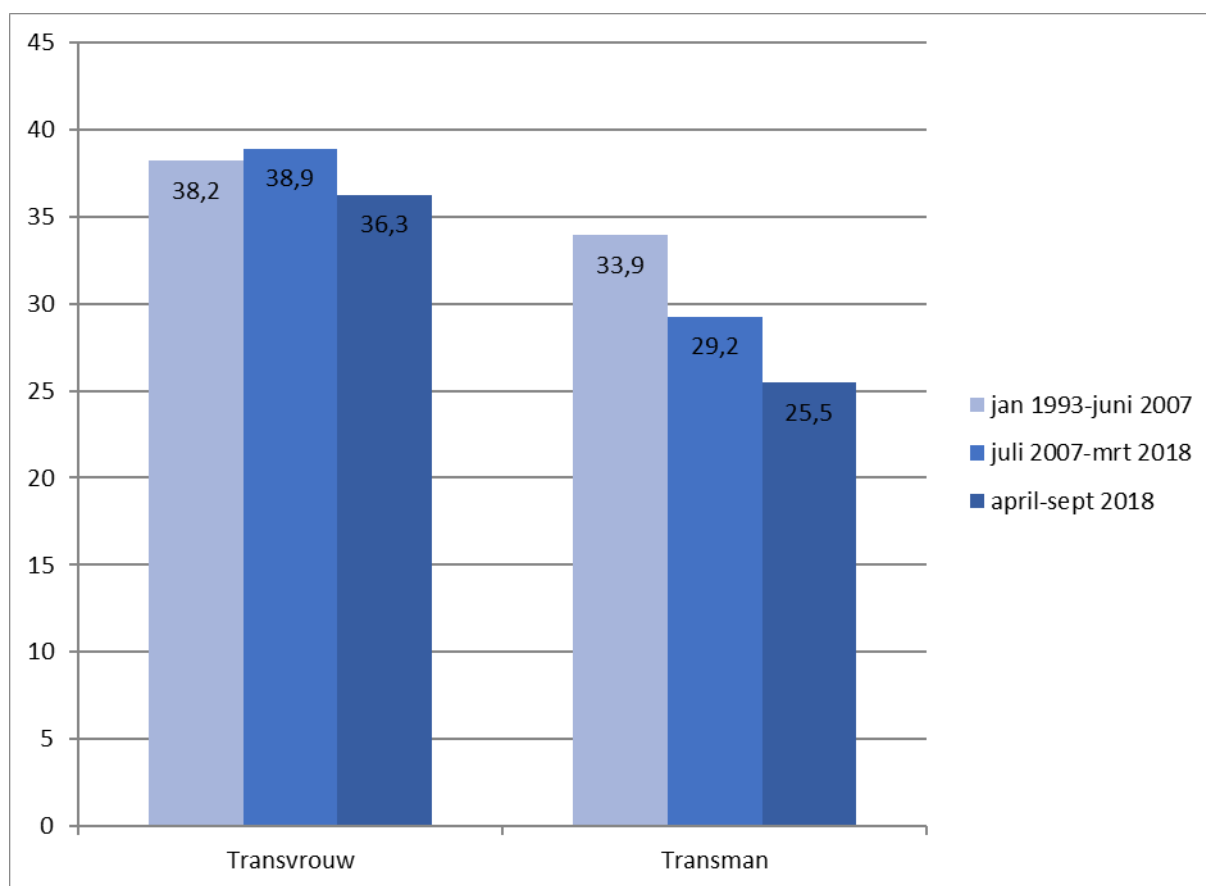
Grafiek 2.2: Aandeel wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding naar registratieperiode en geslacht zoals geregistreerd bij geboorte (1993 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

De gemiddelde leeftijd van de aanvragers ligt in de recentste periode een stuk lager. Voor transmannen is de evolutie erg sterk. Daar is de gemiddelde leeftijd slechts 25,5 jaar. De leeftijdsverdeling was tot 2018 vrij stabiel.

Grafiek 2.3: Gemiddelde leeftijd op het moment van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding naar registratieperiode en geslacht zoals geregistreerd bij geboorte (1993 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

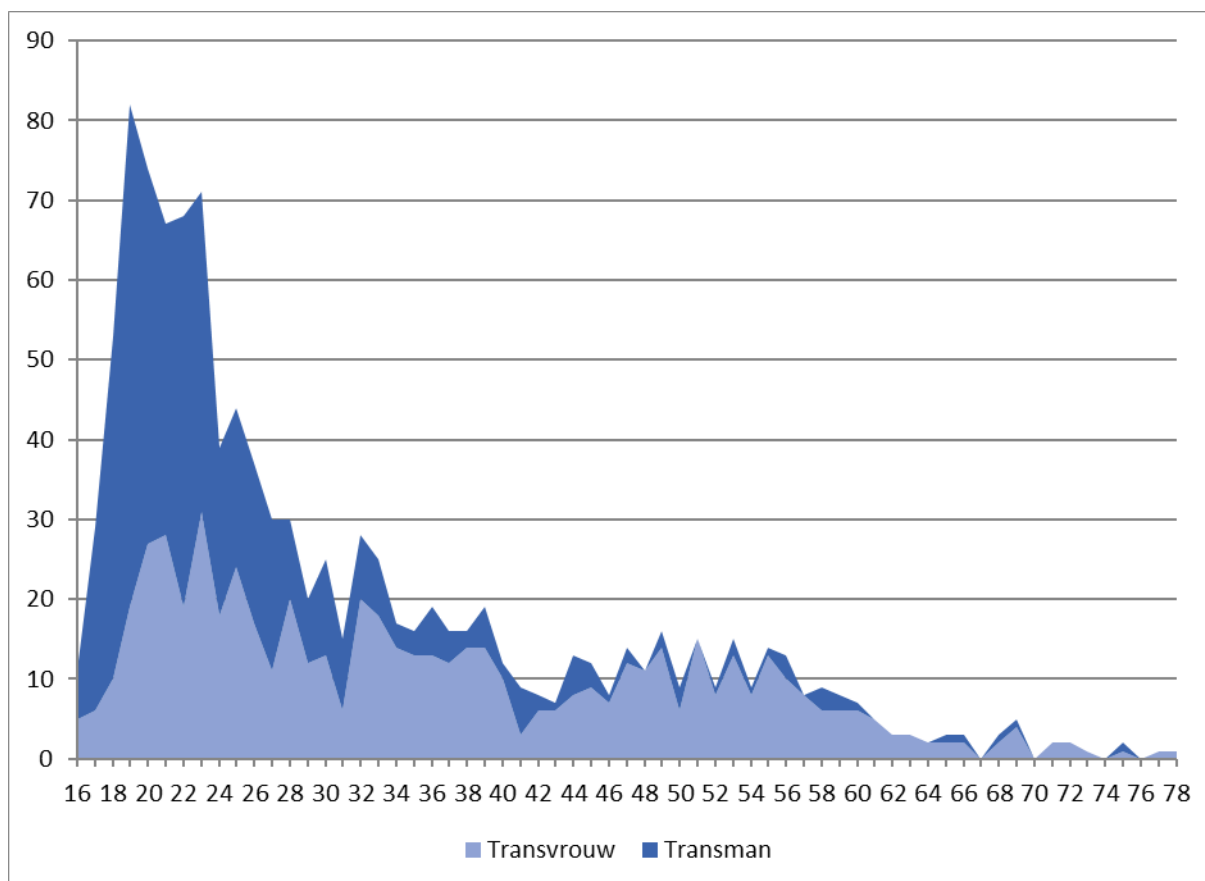
2.2 Het profiel van de aanvragers volgens de nieuwe wetgeving (april 2018 – september 2019)

In de leeftijdsverdeling van de personen die een wijziging in de registratie aanvroegen tussen april 2018 en september 2019 is er een sterke oververtegenwoordiging van transmannen jonger dan 25 jaar.

Terwijl er tot 2018 steeds een overwicht was van twee derde transvrouwen met een gemiddelde leeftijd van 40 jaar op het ogenblik van de wijziging, is 44% van de nieuwe wijzigers jonger dan 25 jaar. 30% van alle wijzigingen die werden opgetekend van april 2018 tot september 2019 had betrekking op transmannen jonger dan 25 jaar. De voorbije jaren was er reeds een toename

merkbaar van het aantal jonge transmannen. Deze categorie blijkt het meest gebaat met de nieuwe wetgeving.

Grafiek 2.4: Aantallen naar leeftijd op het ogenblik van de wijzing van de officiële geslachtsvermelding, naar geslacht zoals geregistreerd bij geboorte (april 2018 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

Tabel 2.2: Aantallen en verdeling naar leeftijd op het ogenblik van de wijzing van de officiële geslachtsvermelding (april 2018 – september 2019)

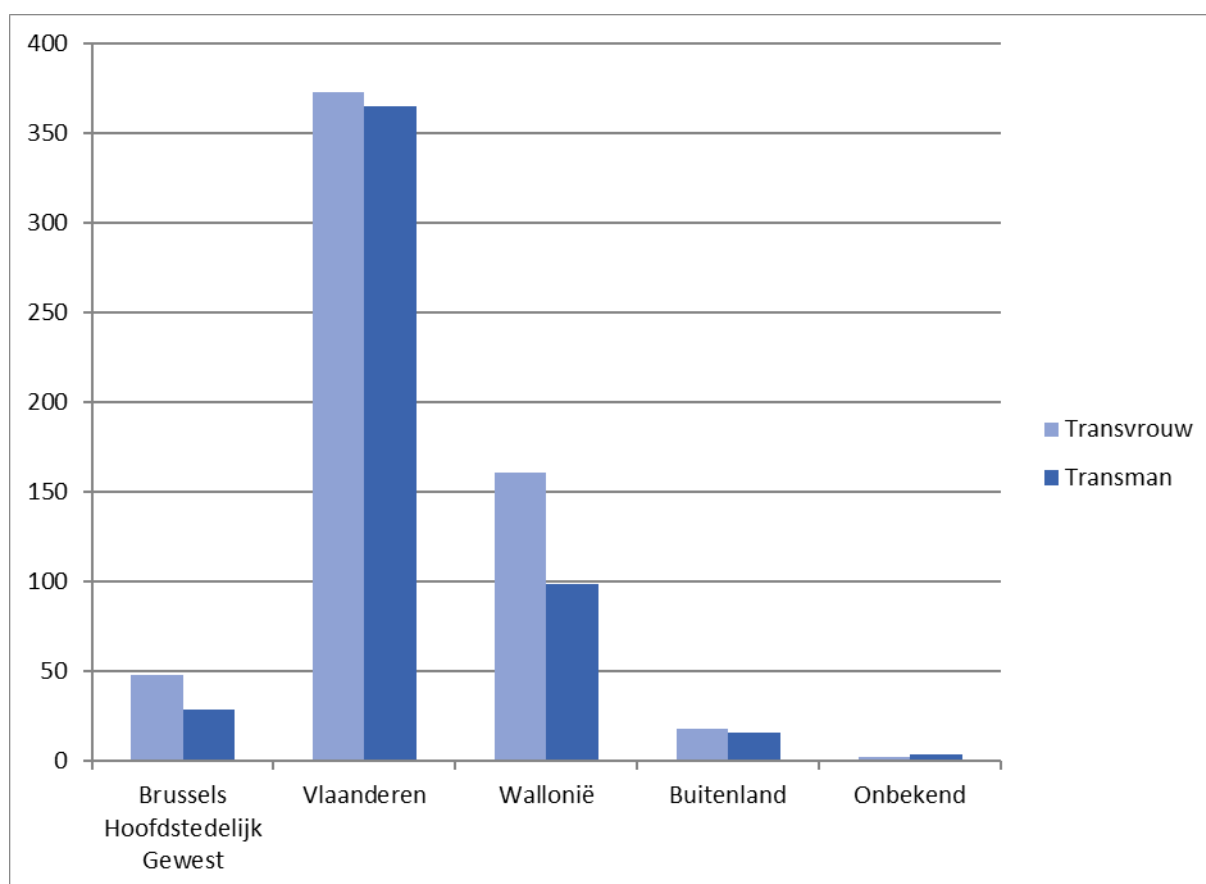
	Aantallen			Verdeling		
	Trans-vrouw	Trans-man	Totaal	Trans-vrouw	Trans-man	Totaal
< 25 jaar	164	331	495	27%	65%	44%
25-34 jaar	155	116	271	26%	23%	24%
35-44 jaar	99	36	135	16%	7%	12%
45-54 jaar	103	15	118	17%	3%	11%

55-64 jaar	62	10	72	10%	2%	6%
65-74 jaar	15	4	19	2%	1%	2%
> 75 jaar	4	1	5	1%	0%	0%
Totaal	602	513	1115	100%	100%	100%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

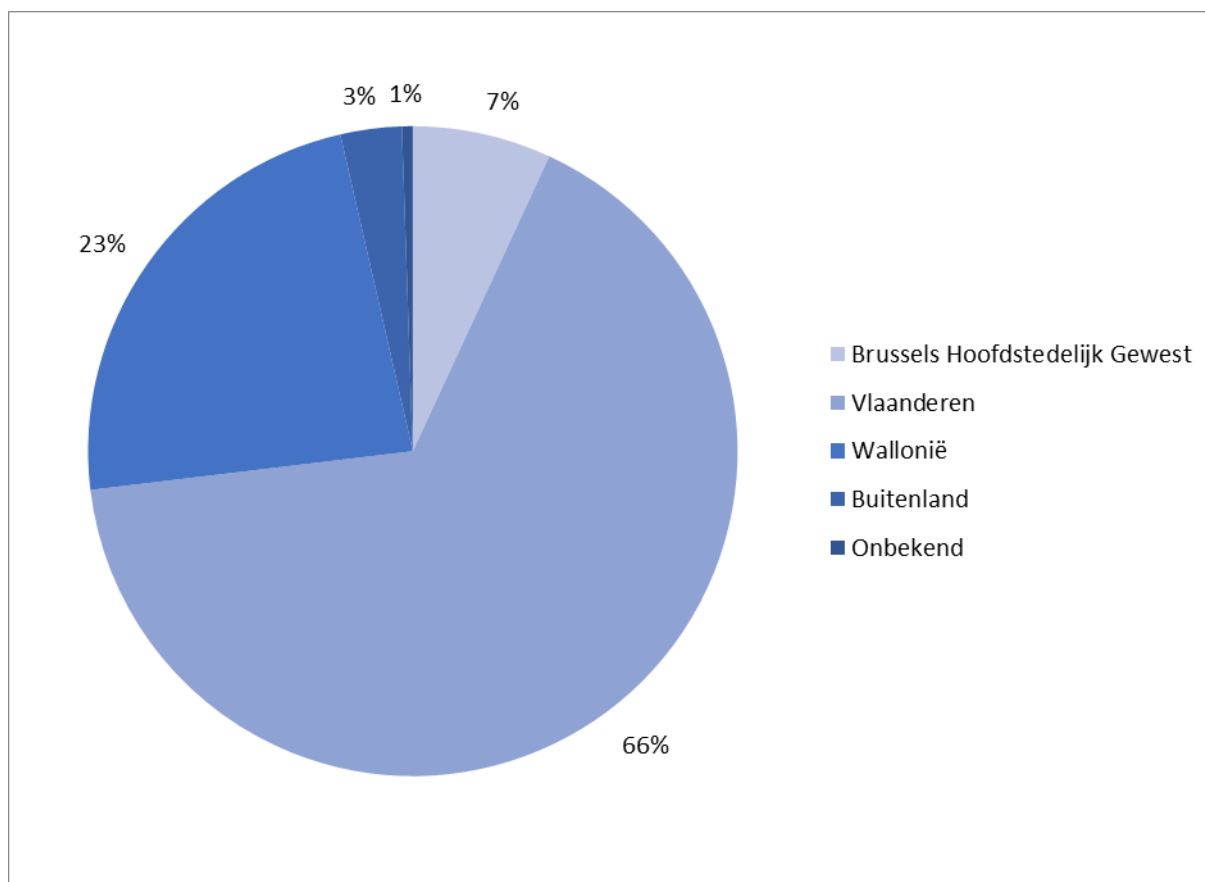
66% van de recente wijzigingen werden geregistreerd in het Vlaams Gewest, 23% in het Waals Gewest en 7% in Brussel. In Vlaanderen liggen de aantallen transvrouwen en transmannen veel dichterbij elkaar dan in de andere regio's.

Grafiek 2.5: Aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding, naar regio en geslacht zoals geregistreerd bij geboorte (april 2018 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

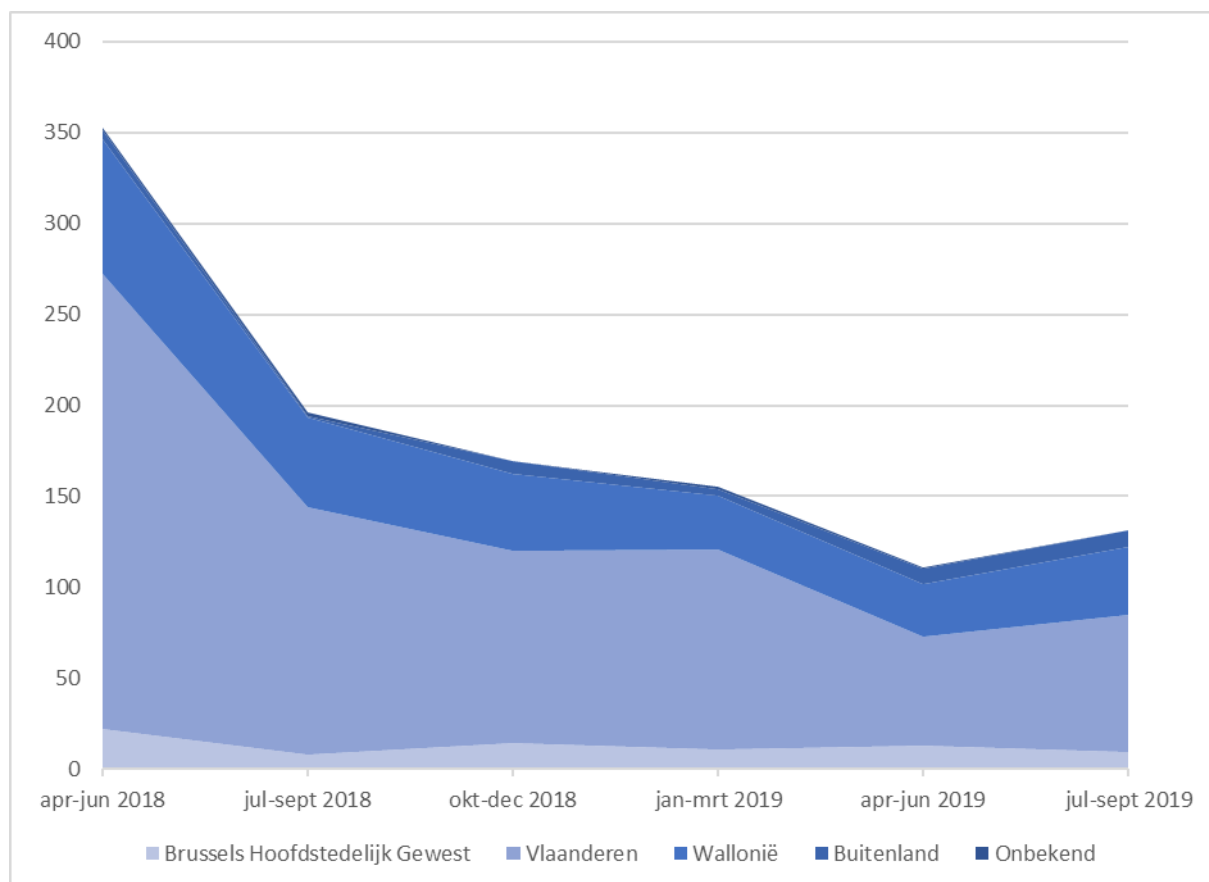
**Grafiek 2.6: Aandeel wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding naar regio
(april 2018 – september 2019)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

Onmiddellijk na de invoering van de nieuwe wetgeving piekte het aantal aanvragen. Een derde van de aanvragen sinds de invoering van de nieuwe wet dateert van de eerste trimester dat dat mogelijk was. Sindsdien is het aantal aanvragen afgenomen, al blijft er voorlopig een vrij hoog niveau gehandhaafd.

Grafiek 2.7: Aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding per trimester, sinds de invoering van de nieuwe wetgeving naar regio (april 2018 – september 2019)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

2019

Uitgever: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
T 02 233 41 75 – F 02 233 40 32
gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
www.igvm.belgium.be

Expert: Hildegard Van Hove

Deze publicatie verschijnt enkel als webdocument.
Cette publication est également disponible en français.